ЮЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 186 (6376) СЕНТЯБРИИН 21 ПЯТНИЦА 1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

Агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга манай республика дотор эхилээ.

Ажалшад энэ Хандалгада үйлэдбэриин болон политическэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр гараа табина.

АРАДУУДТА АМГАЛАН БАЙДАЛ ХЭРЭГТЭЙ!

***

Малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэе

Республикын түрүү колхозууд малажал хүгжөөхэ талаар ехэ амжалтануудые туйлана. Эрхим малшэд жэлэй дүрбэн сагта даалгаһан малаа һайнаар харуулжа, хүшэ шадалыень, ашаг шэмэ дошолуулдаггүй, абаһан тоогоо хорологгүйгөөр түлөөлдэг байха юм.

Үбэлэй сагта малайнгаа ашаг шэмэ үгылгые доошолуулхагүй, хүн тэмириын мүүдхаангүй харуулхын тулада гэшэ колхозуудай малнай түргэнөөр хүгжөөхэ шухала шалтаг мүн. Тиимэһээ малажалые хүгжөөхэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадал хадаа малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй нилээд удхадаха болоно. Гэбэшье, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл республикын олонхи колхозуудта мууга ябагдана.

Зарим малажалые тэжээлээр хангаха ябадал илангаяа ехэ дутуу байна. Торнин аймагай колхознуд үнгэрэгшэ үбэл тэжээл багаһаар олон мал үхүүлһэн юм. Энэ шалтагаанһаа боложо, малые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые һалдуулагдаха туйлда хүрбэ. Үнгэрэгшэ үбэлэй байдалһаа хэлшэ хэжэ, Торнин аймагай колхозууд энэ жэл нииты малые элбэг хүрэхэ тэжээлээр хангаха, үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлдэхэ ёһотой байгаа. Гэбэшье, тиигэжэ шадаагүй байна. Сентябриин 15-най мэдээгээр энэ аймагай колхозууд үбһэ хуриллаха түсэб ойроо 24,4 процент, силос дарахэ түсэбөө минһ 43,6 процент дүүргэһэ.

Энэ аймагай колхозуудта малшэд барилга, тэрэшэлэн малай байрануудые заһабарилга ехэ һайнаар ябуулагдажа байна. Тэнгэр хүтэлбэрилэгшэд ниитын малшэд хүгжөөхэ асуудала хараалагдагүйгөөр хандаһан хэбээ.

Кижингын Түнхэнэй, Бичурын ,Мухаршэбэрэй, Яруунын, Хэжэнгын ба бусад аймагуудай колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл унжагар, нэбшоор ябуулагдажа байна.

Намар сагай ойротоо. Нютагай намайна, советскэ, худөө ажахын органууд ба колхознуд энэ үбэлые тэжээлэй түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха ёһотой. Һаяын үдэрнүүдтэ колхозуудай дутагдалнуудаа дары усхэжэ, артелиингээ адуу малые бэлдэхэ үбһэ тэжээлээр, һайн байраар хангаха, намарай нэгдэхэ шадамараар эмхидхэжэ, бүхы колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шанга эрилтэ хэхэ эрхэтэй.

Малай тэжээл элбэгтэй байха ба малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ шухала условиии болоно. Тиимэһээ колхоз бүхэн түрүүн ээлжээндэ малда хүрэхэ будүүн тэжээлээр бэлэдхэхэ түсэбөө хугасаатайгаа тэжээл бэлэдхэлэй ажалда эрхим зоригоо ёһогуй. Гэбэшье, республикын олонхи аймагуудай колхозуудта тарья хуряалгые эхилхэтэйгээ хамта тэжээл бэлэдхэлэй худэлмэри һуладхаһан ба зарим газарнуудта оройдоо зогсоогоод байха юм. Бичурын, Зэдын, Заиграйн, Иволгын, Мухаршэбэрэй, Сэлэнгын, Кударын, Тарбагатайн аймагуудай олон колхозууд тэжээл бэлэдхэлэйнгээ түсэб дүүргэдэгүй аад, зарим газарайнгаа ногоо сабшангүй орхиһон, полинуудай солмо ба михиинэ хуряажа абангүй байна. Тиихэдэ зарим аймагуудта силос даралга оройдоо зогсоогдоһон байна. Мүн тоон дээрэ үлэһэн тарьянай үлэгдэл суглуулагдадаггүй байха юм.

Эдэ бүхы баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, тус аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа худөө ажахын органууд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ниитын малажалые хүгжөөхэ асуудалда үшөөл харюусалгагүйгөөр хандана. Иимэ таарахагүй заншалаа орхижо, тэдэнэр тэжээл бэлэдхэлэй түсэбые зэатагүй дүүргэхын тула бүхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Тиихэдэ бэлэдхэгдэһэн будүүн ба шэмэтэ тэжээлээ бултыень хэмжэжэ, харюусалгата хүнүүдтэ тушааха, һуриудээ бултыень хоройлхо хэрэгтэй. Тэрэшэлэн полинуудай солмо ба михиинэ суглуулжа һүрилхэ, хоройлхо шухала.

Ниитын малажал дулаан байраар хангахын тула колхоз бүхэн малай байра бариха ба заһабарилха худэлмэриие ямар сэг соонь дүүргэхэ тоото колхознуудые барилгын бригадануудта нэмэжэ угэхэ, худэлмэриин ябаса түргэдхэхэ ёһотой. Тиихэдэ машинно-тракторна станциинууд барилгын модо хюрөөдэлгэ ба шэрэлгэдэнь колхозуудта бүхы аргаар туһалха уялгатай.

Худөө ажахын органуудай болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн худөө ажахын мэргэжэлтэд хадаа ниитын малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб дүүргэхын тула бүхы хэмжээ абаха ёһотой. Малай тоо толгой олошоруулха түсэбөө дүүргэдүй колхозуудта мал худалдажа абаха даалгабари үгэхэ, малые гаргашалха ябадал огтолон болюулха шухала. Тиихэдэ абтаһан түлнүүдэй тоо һайнаар бүридхэхэ, малаа бурин бүтэнөөр харуулһалха, ниитын малай тоо бүридхэлые зорюута бусадхуулһан хүнүүдые хуулиин харюусалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Колхозуудай болон МТС-үүдэй партиина организацинууд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые хүтэлбэрилжэ, энэ үбэлые бүрин түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын, малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тула колхознигууд болон бүхы малшадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай. Ниитын малые сайхалан ба дулааһаар үбэлжүүлжэ, колхозуудай малай тоо толгой түргэнөөр олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гэшэ худөө ажахын бүхы худэлмэрилэгшэдэй шухала зорилго болоно.

Байкало-Кударын аймаг гүрэндэ тарья тушааха түсэбөө дүүргэбэ

Аймагай колхозууд гүрэндэ тарья тушааха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 18-да 103,5 процент дүүргэбэ. Мүнөө жэлдэ нёдондонойхидоо 24 мянган пүүд тарьян, тэрэ тоодо 13700 пүүд шэниисэ тушаагдаа.

МТС-эй худэлмэриин түлөө гүрэндэ тарья тушаалха үргэлжэлнэ.

ВКП(б)-гэй аймкомой секретарь **С. КОНОВАЛОВ.**

Ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдхэхы хорооной түрүүлэгшэ **И. ВТОРУШИН.**

Аймагай худөө ажахын таһагые даагша **С. ВАМПИЛОВА.**

Бэлдхэлэй Министерствын аймагтахи түлөөлэгшэ **Г. ТАРАКАНОВСКИЙ.**

Шүүбэринүүдэй хоёр тираж

Гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэй урьhаламжын шүүбэринүүдэй 23-дахи гол ба 4-дэхи нэмэлтэ тиражууд сентябриин 30-да Москвада болохо байна.

Урьhаламжын гаргагдаһан 3 разрядай гол тиражда хамта дээрээ 8.500.000 түхэригтэй 25.500 шүүбэринүүд наадагдаха юм.

Урьhаламжын 3 разрядаар нэмэлтэ тиражда хамта дээрээ 34.171.800 түхэригтэй 34. 500 шүүбэринүүд наадагдахань.

Шүүбэринүүдэй тиражуудай болохоор байһантай дашараmдуулан, һүүлэй үдэрнүүдтэ хүн зон гүрэнэй дотоодын шүүбэритэ 3 процентнэй урьhаламжын облигацинуудые ехээр худалдан абажа байна. (ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой паровозо-механическа нэгэдэхи цехын стахановецууд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табижа байна. (Зүүн гарһаа) : эрхим нарядчица С. М. Матвеева ба фрезеровщик. А. Я. Маховик Хандалгада гар табижа байна. З. Веснинагай фото.

Паровоз бүтээгшэдэй хүсэтэ голос

Үдэрэй 12 час. Обедэй забһарлалгын гудогой хонгёо шанга абяан соностоно. Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой паровозо-механическэ, паровозо-хабсаралгын, вагонно-отделочно цехүүдэй худэлмэришэд, инженернүүд, техниг-үүд, технологууд болон албахаагшад цехүүдэйнгээ улаан булангууд соо олооро эмхитэйгээр сугларна.

Вагонно-отделочно цехын улаан булан соо гурбан зуу холо гаран хүн сугларба. Тус цехын коллективэй гэшүүдэй олонхинь залуушуул юм. Тэндэ сугларһан залуушуул баян доро танцовална. Үбгэд, хүгшэд тэдэнэрые хаража һууха зуураа, советскэ Эхэ оронойгоо туйлаһан асари ехэ амжалтанууд тухай омогтой хүхюунээр өөһэд хоорондоо хөөрэлдэнэ.

Шэнэ илалтануудта зоригжуулһан элдэб олон урьяануудаар, вождьнуудай портредүүдээр гоёогдоһон улаан булан, тус цехэй һайханаар шэмэглэгдэһэн тус цехын улаан булан соо хүнүүд багтажа ядатараа сугларба. Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсээ гэһэн урьяанууд улаан будүүд дээрэ, алтаар бэшээтэй харагдана. Мүн «Ленинэй туг доро, агуухэ Сталинай хүтэлбэреэр коммунизмын илалта тээшэ урагшаа» гэһэн лозунгнуудые уншахадаа, хүн бүхэн урмашаһа, баясана.

Цехын хамтын суглаае профорг нүхэр В. И. Навознов нээжэ, президиумдэ эрхим түрүү хүнүүд һунгагдана.

«Советскэ арад эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ» гэһэн дэлгэрэнгы элидхэлые цехын парторганизациин секретарь нүхэр И. Ф. Божков хэбэ. Энэ элидхэлые суглаанда хабаадагшад тон ехэ анхаралтайгаар шагнана. Советскэ хүнүүд дайнда дурагүй, өөрынгөө Эхэ орон соо коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэнэ гэжэ элидхэлшэн хэлэхэдэ, нэрьемэ удаан альгаташалга болоно.

— Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэринэ бүхы советскэ арадтаяа хамта манай цехын олон зуун гэшүүдтэй коллектив бүримүүнэн һайшаана. Нэгэ хүн шэнги эмхи гуримтайгаар энэ Хандалга доро гараа табихабди. Манай Эхэ орон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хүсэтэ түлгүүри мүн. Дайн манда хэрэггүй, энэ империалистнуудта хэрэгтэй — гэжэ элидхэлшын хэлэхэдэ, энэ үгыень суглаашад һайшаан, альга ташална.

Үдэртөө хоёр нормо дүүргэдэг слесарь-стахановец нүхэр Медведев эгээн түрүүлжэ трибунада гарба. Тэрэ иигэжэ мэдүүлнэ: «Дайнай хэндэ хэрэгтэйе бидэнэр һайн мэдэнэбди. Тэрэ хадаа империалистнуудта хэрэгтэй. Тэдэнэр коммунизм байгуулха хэрэгтэмнай һаад тойбо ушаруулхын тула шэнэ дай хүсэнэ. Теэд, дай болюулха хүсэнэй хэды шэнээн ехэ байһые эдэнэр хэзээ ойлгохо юм? Эб найрамдал хамгаалалсан, энэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулхын түлөө энэ үдэрһөө эхилжэ вахтада жагсан, үдэр бүри хоёр нормо дүүргэхэб».

Тэрэнэй һүүлээр бригадир-нормировщик Больных, цехын комсорг нүхэр Кулинич, технолог нүхэр Якушева болон бусад дулэтэмэ үгэнүүдые хэлэжэ, эб найрамдалай түлөө ходоодо тэмсэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

Нэгэн дуугаар, нэрьемэ альгаташалгын доро баталжа абаһан тогтоол соогоо тус коллективэй гэшүүд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид, Октябриин 34 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхэ уялга абана.

Тиигээд, гар табилга эмхитэйгээр эхилнэ. Гараа табигшадай дунда хоёрзуутан олон. Ород Анохин, бурят Аюшин, еврей Зарецкий, украинец Сароко —гэхэ мэтын элдэб нацануудай түлөөлэгшэд гараа табина. Түрүүшын 10 минута соо 185 хүн гараа табиһан байна.

Г. Нимбуев.

Сэмбэ нэхэгшэдэй үгэ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулагдан, Улан-Удын сэмбын фабрикын худэлмэришэд, инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай суглаан уржадар болобо.

Американо-англичанска империалистнуудай шэнэ дайнда бэлэдхэжэ байһан тухай, мүн советскэ промышленность ба худөө ажахын хүгжэлтэнүүд тухай, коммунизмын агуухэ барилганууды бүтээлүүжэ байһан советскэ хүнүүдэй энхэ амгалан, эршэтэ ажал тухай тоо баримтануудые харуулһан информации фабрикын директор нүхэр В. Ф. Паршин тус суглаан дээрэ хэһэн байна. Тэрэ үгэ соогоо иигэжэ хэлэнэ:

— Советскэ арадууд хэтэ мүнхэдөө энхэ амгалан ажахуулхые хүсэнэ. Советскэ Союз дайн сэрэг зайсуулха ба эб найрамдал сахиха политикые хэлбэришэгүйгөөр ябуулжа байна.

Эб найрамдалай түлөө хүдэлөөн бүгэдэниитын шэнжэ олоһон байха юм. Энээндэ хэдэн миллион хүнүүд хабаадан жагсанхай.

Тэрэнэй һүүлээр фабрикын стахановка-сэмбэ нэхэгшэ В. Гуслякова үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлнэ:

— Нүхэдүүд! Ёһотой үнэн сэхэ хүнүүд дай хүсэнэгүй. Тэдэнэр энхэ амгаланаар ажаллахые, ажаһуухые хүсэнэ. Хэдэхэн бүлэг империалистнар дай үүдхэнэ. Тэрэнь хэзээдэшье хүсэлдэжэ шадахагүй! Дэлхэйн бүмбэрсэгэй ажалшад эб найрамдалда дуратай. Мүнөө манай Советскэ Союз дотор Хандалгада гар табилга үнгэргэгдэжэ эхилээ. Би энэ Хандалгада гараа табяад, бүхы хүсэжэ байһанаа баясхалантайгаар гараа табяад, эб найрамдалые хүсэжэ байһанаа ажал хэрэг дээрээ харуулхаб. Нормоёо 140 процент дүүргэхэ ба гаргаһан продукциингаа сортностиие 90 процент болгохо, һара соо 20 килограмм түүхэй эд алмаха уялга абанаб.

Түгэ хэлэһэн Суворова — «миллион хүнүүдэй гар табилга хадаа тэдэнэй эб найрамдал хүсэжэ байһаниие гэршэлнэ. Мүнөөдэр, бидэ энэ Хандалгада гараа табихамнай. «Эб найрамдал» гэһэн олон миллионой голостой өөрынгөө голосой нэгэдэхэ байһанда би золтойб. Эб найрамдалай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсанхайб» гэжэ хэлээд, тодорхой уялганууды абаба.

Удаань, ээрэлгын аппарадай мастер Говенько, цехын начальник Рихтер, фабрикын партиина организациин секретарь ерлогшо Храмова, складые даагша Игнатьев гэгшэд үгэ хэлээ. Тэдэнэр дайн сэрэгые эрид буруушаан, тэрэнэй аюулые сарахын түлөө Хандалгада гараа табихыень фабрикын бүхы худэлмэришэдые уряална.

Агуухэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада фабрикын коллективэй бүхы гэшүүд өөһэдынгөө гарнуудые нэгэн хүн шэнгеэр табижа захалаа. Суглаанда хабаадалсаһан 200 гаран хүнүүд Хандалгада гараа табиба. Энэ кампани фабрикын бүхы цехүүд ба гэр байрануудаар үргэлжэлжэ байна.

Н. Цыбенов.

Үндэр ургасаараа эб найрамдалай түлөө тэмсэхэдэ

Манай колхоз мүнөө жэл тарья тушаалгын түсэбые аймаг соогоо эгээл түрүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ амжалта хадаа баян ургаса ургуулжа шадаһан дээрэһээмнай болоо. Минии хүтэлбэрилжэ байһан тарьяножалай хоёрдохи бригада аяар нёдондонһоо хойшо эб найрамдалай үндэр ургасын түлөө тэмсэжэ эхилһэн байна. Энэ жэлдэ сагай уларилай хэдышье муу байгаа һаа, бараг һайн ургаса ургуулаабди. 360 гектар тарьянаймнай 100 гектарайнь га бүхэнһөө 15 центнерһээ бага бэшэ ороһон гараа. Үлэгшэ 260 гектарһаамнай га бүриин 9—10 центнер ороһон гараха байна. Гансахан минии бригада 4000 гаран центнер ороhо колхоздоо тушааха байна.

Бидэнэр иимэ ургаса абахын түлөө нилээд ехэ худэлмэри хэһэн байһабди. Хамаг газараа нэгэ ба хоёр дахин уһалаабди, 60 гектартань шэбхэ тараажа үтэгжүүлээбди, мүн 16 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулаа һэмди. Мүнөө зунай үедэ манай бригадын колхознигууд эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй шиидхэбэрие зүбшэн хэлсэжэ зууреа, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табиха гэжэ нэгэн һаналаар шиидэв. Гэхэтэй хамта, бидэнэр гансахан энэ Хандалгада гараа табяад үнгэргэхэ бэшэбди, мүн өөһэдынгөө стахановска ажалаар эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлхэ зорилго бидэнэр урда тавигдана.

С. Киселёв,
Социалистическэ Ажалай Герой, Заиграйн аймагай колхозой бригадир.

Эб найрамдалай вахтада жагсанхайб

Би хадаа революциин урда тээ нютагай баяд ноёдто дарлагдан, десятина сабшажа, үхэр малыень адуулжа, эрхэ сүлөөгүй, зобожо тулижа ябаһанаа элихэнээр һанаһаб. Теэд имагтал Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин ашаар бидэнэр энхэ жаргалтай, ажана тэнигэн байдалтай болообди.

Советскэ гражданин бүхэн, колхозник бүхэн зоригто ажалаараа жаргалта һайхан байдалаа арбидхан бэхилнэ. Мүнөө би түрэл колхозойнгоо 300 гаран толгой хони харуулналгаг, тэдэшэ жэлһээ жэлдэ нэгэшье толгой үхүүлэнгүй, тобир тарганаар ондо оруулдагби. Мүн электричество хэрэглээжэ, хонинай ноохо хайшалагалгаар түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэбди. Даабарита хонидтоо хүсэд хүрэхэ үбһэ хуряажа абанхайб. Эб найрамдалай вахтада жагсаад, энэ амжалта туйлааб.

Д. Банзарова. Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хонишон.

Эб найрамдалай түлөө

Би эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцида хабаадалсажа зуураа, Эб найрамдал хамгаалха Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада—түүхэтэ документэдэ жаргалта эвенк арадай бэсагаан би коммунизмын илан мандахын түлөө гараа табибаб.

Хуушанай хаанта засагай үедэ «буса түрэлтэн» гэжэ харшалагдадаг эвенк арад үлэсхэлэн ядаралда, үбшэ зоболондо дайрагдан, үндэһөөрөө үхэжэ дууһаха туйлдаа хүрэһэн юм.

Имагта Октябрьска революцин бидэндэ эрхэ сүлөө, энхэ жаргал асараа. Мүнөө эвенк арадай дундаһаа гараһан врачууд, инженернүүд, гүрэнэй ба политическэ ажал-ябуулагшад, олон тоото бусад мэргэжэлтэд ажаллажа байна. Энэ хадаа эвенк арад зоной культурна ургалтые гэршэлнэ.

Би мүнөө Баунтын промкомбинадтэ худэлмэрилнэб. Жэлэйнгээ даабарита түсэб октябриин хойнго болотор дүүргэхэ уялга абанхайб.

Энэ уялгаа нэрэтэй түргэтгэөр дүүргэжэ, эб найрамдал бэхижүүлэлсэхэ байнаб.

Е. Мордонова.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Пропаганда ба агитациин таһагые даагшадай зүблөөн

ВКП(б)-гэй айкомуудай ба райкомуудай пропаганда ба агитациин таһагуудые болон партийна кабинедүүдые даагшадай зүблөөн Улан-Удэ городто һаяхан болобо. Тус зүблөөндэ республикын культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд байлсаа.

Партийна гэгээрэлэй системэдэхи һуралсалай үнгэрэгшэ жэлэй дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлдэ партийна пропаганда эмхидхэхэ зорилгонууд тухай ВКП(б)-гэй обкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша нүхэр А. В. Ажгибков дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна.

Республикын партийна организацида марксизм-ленинизмын пропаганда ябуулга үнгэрэгшэ жэлдэ зарим тэды һайжараа гэжэ тэмдэглэхэ зуура, элидхэлшэ болбол партийна пропаганда табилгада гараһан дутуунууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Үнгэрэгшэ жэлдэ ямар алдуу дутуунууд гараһан байгааб гэхэдэ, нэгэдэхеэр, олохон коммунистнууд ба комсомолецууд һуралсалаа хаяжархиһан байгаа. Хоёрдохёор, нилээд олон кружогууд ба политһургуулинууд һуралсалайнгаа программа дүүргэжэ шадаагүй. Гурбадахяар, марксизм-ленинизмын теорине бэеэ даагаад шудалагшадай һуралсалые олон айкомууд, тэдэнэй пропаганда ба агитациин таһагуудай һулаар хүтэлбэрилһэн дээрэһээ олохон нүхэдүүд һуралсалайнгаа индивидуальна түсэбүүдые дүүргээгүй. Дүрбэдэхеэр, философи, политэкономи, уласхоорондын харилсаанай түүхэ үзэхэ кружогуудай хүдэлмэридэ багаар анхарал табигдаа. Табадахяар, комсомольско политһуралсалые партийна организацинууд тон хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө. Тэрэнэй эсэстэ 5 мянга үлүүтэй комсомолецууд ямаршье һуралсалда хабаадуулагдаагүй үлэшоо.

Саашань элидхэлшэ болбол эдэ дутуунуудай гараһан гол шалтагаануудые элирүүлһэн ба шэнэ жэлдэ партийна пропаганда эрхимээр ябуулха зорилго табиһан байна.

Удаань, үгэ хэлэгшэд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаһан, дутуунуудаа усадхаха хэмжээнүүд тухай хэлэһэн байна.

Хүдөөдэхи ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин байдал ба тэрэнии һайжаруулха хэмжээнүүд тухай ВКП(б)-гэй обкомой V пленумэй шиидхэбэриин ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухаа ВКП(б)-гэй Сэлэнгын ба Бичурын айкомуудай пропаганда ба агитациин таһагуудые даагшад нүхэд Гумпылов бэ Бабкинов гэгшэд элидхэл хээ.

Дурсагдаһан ба мүн бусадшье зарим аймагуудта ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ ехэнүүд дутуунуудай үшөө бии байһые зүблөөндэ хабаадагшад тэмдэглэһэн ба тэдэнии түргэн зайсуулха хэмжээнүүд тухай хэлэһэн байна. Гадна, зүблөөндэ хабаадагшад лекцинүүдые шагнаа.

Залуушуулай воскреснигүүд

Республикын городуудай, хүдэлмэришэнэй посёлогуудай, аймагуудай центрнүүдэй ба тус тус предприятинуудай хэдэн мянган залуушуул үнгэрэгшэ амаралтын үдэр воскреснигүүдые эмхидхэжэ, ургаса хуряаха ба гүрэндэ таряа тушааха ябадалдань колхозуудта туһалаа. Залуушуулай ажал хүдэлмэрие эмхидхэлгэдэ комсомолецууд ехэ үүсхэл гаргаһан байна.

Улан-Удэ городой Городской ба Пригороднэ районуудай 1000 үлүүтэй комсомолецууд ба залуушуул Тарбагатайн аймагай колхозуудта гараа. Тэдэнэр таряа сэбэрлэхэ ба бэлэдхэлэй пунктнуудта абаашажа тушааха хэрэгтэнь колхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлээ. Хүдөө ажахын техникумэй ба педучилищиин студентнэрэй һайнаар хүдэлмэрилһэнэй ашаар тус аймагай «Искра» колхоз үнгэрһэн амаралтын үдэр 266 центнер таряа бэлэдхэлэй пунктнуудта абаашажа тушаагаа. «Гигант» колхоздо пединститудай студентнэр ехэ туһа хүргөө. Тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө үнгэрэгшэ амаралтын үдэр дүүргэһэн байна. Мүн, сэмбын фабрикын комсомолецууд ба залуушуул Калининай нэрэмжэтэ колхоздо 120 центнер таряа сэбэрлэһэн, 300 центнер таряа тоогууд дээрэһээ сушилканuудта абаашаһан ба 100 центнер таряа гүрэнэй складуудта абаашажа тушааһан байха юм.

Колхозуудай овощь хуряаха хүдэлмэридэ ехэ туһа хүргэгдөө. Дурсагдаһан хоёр районой комсомолецууд ба залуушуул аймагай колхозуудай 70 үлүүтэй гектар хартаабха малтажа үгэһэн байна. Пединститудай студентнэр Иванова, Гуслякова, Козлова болон бусад хартаабха малтаха нормонуудаа үлүүлэн дүүргээ.

Железнодорожно районой 600 шахуу комсомолецууд ба залуушуул Заиграйн аймагай колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилөө. Паровозо-вагонно заводойхид «Красный опытник» колхоздо 22 гектар гречихэ, 2 гектар капуста хуряаһан ба овощь хадагалдаг газарнуудаа заһабарилхадань туһалһан байна.

Бабушкин городой 196 комсомолецууд ба залуушуул Кабанскын аймагай 6 колхоздо гаража хүдэлмэрилөө.

Хүдөөгэй комсомолецууд энэ үдэр һайнаар хүдэлмэрилһэн байна. Кударын аймагай центрһээ 280 залуушуул воскреснигтэ хабаадаа.

Кабанскын, Тунхэнэй, Сэлэнгын, Заиграйн, Тарбагатайн ба бусад аймагуудай комсомолецууд воскреснигүүдые энэ үдэр эмхитэйгээр үнгэргөө.

А. Рандин.

ТҮРҮҮШҮҮЛҺЭЭ ЖЭШЭЭ АБАГТЫ

★

Амжалта туйлагдаба

Хоринин аймагай Анаагай сомоной Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд мүнөө жэлдэ хэээ хэээнэйхиһээ баян ургаса хуряажа байна. Оролдосото ажалай ашаар ургуулһан тарягаа саг соонь, гээлтэгүйгөөр хуряажа абахын түлөө колхознигууд ба механизаторнууд шангаар тэмсэнэ. Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг комбайнернууд Балданова, Дашиев гэгшэд үдэр соогоо тус бүриин арбаад гектар таряа хуряана. Комбайнуудай хуряаһан тарян веялкэнүүд ба триернүүдээр сэбэрлэгдэжэ, тэрэ үдэртөө сушилкануудта хатаагдаад, бэлэдхэлэй пунктнуудта таһалгаряагүй шэрэгдэнэ. Сушилка дээрэ Бадма Дамдинова болон бусад колхознигууд үдэр һунигүй хүдэлмэрилжэ, стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Таряа шэрэлгэ дээрэ автомашинын шофёр Дашицырен Батуев оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр үдэртөө 2—3 оейс хэдэг юм.

Колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөөн муу бэшээр эмхидхэгдэнхэй. Полевой станууд ба тоогууд дээрэ уряа лозунгнууд дэлгээгдэнхэй, «дэйшалхы хуудаһанууд» ба показателиин досканууд саг үргэлжэ гаргагдадаг байна. Колхознигуудай ажал хүдэлмэриин һайнаар эмхидхэгдэһэнэй ба социалистическэ мүрысөөнэй үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэһэнэй ашаар Ждановай нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 15-да 100 процент дүүргэбэ.

Р. Цыренов.

Уялгаа дүүргэхын түлөө тэмсэнэ

Нижне-Торейскэ сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоздо (Тори) хүдэлмэрилдэг нүхэр Поломошновой тракторна бригадын механизаторнууд намарай тарилга болзор соонь хэжэ дүүргээд, намарай пар хахалжа эхилһээр үнинэй.

Трактористнууд М. Ермолаев ба П. Федосеев гэгшэд намарай пар хахалха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабари үлүүлэн дүүргэнэ, горючи ба тоһодохо материал 10—20 процент хүрэтэр алмана. Эдэ хоёр механизаторнууд сезон соогоо туд бүридөө 600 гектар (зөөлэн хахалалгаар) элдүүрилхэ уялга абаһан байгаа. Абаһан уялгаа бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэдэнэр эршэмтэй шангаар тэмсэнэ. Мүнөө эдэнэр сентябриин 15-най мэдээгээр 500—500 гаран гектар элдүүрилээ.

Тракторнуудынь техническэ талаараа һайн. Абаһан уялгаяа эдэнэрэй дүүргэжэ шадяхань лабтай.

П. Ангаров.

★ ★

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаһан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГ:

КАРЛ МАРКСЫН нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Р. С. БУБЕЕВ, партийна организациинь секретарь нүхэр Б. Ц. ЦЫРЕНОВ).

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ:

ТЕЛЬМАНЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Д. Д. ОЧИРОВ, партийна организациинь секретарь Т. Д. ДАНЗАНОВ).

МОЛОТОВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр ЦЫДЕНОВ, партийна организациинь секретарь нүхэр БАДМАЦЫРЕНОВ).

ЗЭДЫН АЙМАГ:

БУДЕННЫН нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ С. Ф. ТАРАКАНОВСКИЙ, партийна организациинь секретарь Н. П. ХОХЛОВ).

«ГАЛЫН-ОЧИ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Ц. Х. МУНКУЕВ, партийна организациинь секретарь С. Д. ДОРЖИЕВ).

ФРУНЗЫН нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Д. Д. ГОМБОЕВ, партийна организациинь секретарь Е. И. ПЕРЕВАЛОВ).

«КОММУНИЗМ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ Д. Д. ЖИГМИТОВ, партийна организациинь секретарь Ц. Ч. ЖИМБЕЕВ).

Хойшолуулжа болохогүй хэрэг

Ургаса хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые ябуулхатаяа хамта Хоринин аймагай колхозууд ба МТС-үүд соломын узуурта лущени хэхэ, намарай пар хахалха гэхэ мэтын хүдэлмэринүүдые жэгдэ ябуулха ёһотой байгаа. Эдээнии зохилдуулан ябуулжа байһан колхозууд аймаг дотор бии. Жэшээнь, «Путь Сталина» колхоз (түрүүлэгшэнь М. Ширапов) намарай таряа тариха түсэбөө агротехническэ болзор соо дүүргээ. Тэрэшэлэн «Победа», Калининай нэрэмжэтэ колхозууд намарай тарилга саг соонь хэжэ дүүргээ. Мүн «Улаан Одон», Кульска сельсоведэй «Родник» колхозууд намарай пар хахалалгые һайнаар ябуулжа байна.

Гэхэтэй хамта, «Красный партизан», «Пламя», «Гигант» колхозууд намарай таряа тариха түсэбөө таһалдуулһан байна.

Тэрэшэлэн энэ аймагай олонхи колхозууд намарай пар хахалалгые тэсэхын аргагүй муугаар ябуулна. Эндэхи колхозууд 7 мянга гаран гектар пар хахалха ёһотой аад, сентябриин 15-най мэдээгээр ойроодоо 500 гаран гектар хахалһан байна. Молотовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозууд энэ хүдэлмэрие илангаяа ехээр хойшо татана. Эдэ колхозууд туд бүридөө 400 гектар намарай пар хахалха ёһотой аад, мүнөө нэгэшье гектар хахалаагүй байһаар. Тиихэдэ аймагай олонхи колхозууд энэ хүдэлмэри эхилбэшье, миил 20—30 га хахалаад байна.

Эдэ хүдэлмэринүүдэй таһалдуулагдаһанай шалтагаан юуб гэхэдэ, МТС-үүдэй директорнууд хадаа тракторнууд болон бусад машинануудаа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглуулжа шаданагүй, техническэ багахан шалтагаанһаа тракторнуудынь хэдэн хоногто миил хэбтэнэ. Иимэ баримтанууд илангаяа Хоринин МТС-эй тракторна бригадануудта оло дахин үзэгдэнэ. Мүнөө намарай пар хахалалгын ябаса түргэдхэхээр болоо. Тиихын тула тракторнуудаа бүхы хүсөөрнь ашаглаха хэрэгтэй.

Б. Шаралдаев, манай корреспондент.

★

Городой ажалш[...] колхозой поли[...] дээрэ

Улан-Удэ городой хэдэн зү[...] ажалшад республикын колхо[...] дай полинууд дээрэ хүдэлм[...] жэ, таряа хуряалгые түргэн д[...] гэхэ хэрэгтэнь туһална.

Бичурын аймагай «Коммун[...] колхозой полинууд дээрэ [...] холбооной Управлениин, МВД[...] промстрахкассын ба бусад [...] зургаануудай хүдэлмэришэд [...] албахаагшад хүдэлмэрилнэ. [...] нэр барандаа хүдөө ажахы[...] рюусалгата кампание амж[...] тайгаар үнгэргэлгэдэнь эсэш[...] сашагүй ажалаараа тус колх[...] туһалжа байна.

Эндэ ажаллагшадай дунда [...] бүри 2—4 хүрэтэр ажалта [...] олодог хүнүүд олон. Нүхэд [...] неев, Ионин, Стяткин ба [...] үлэрэйнгөө нормые 200—300 [...] цент хүрэтэр дүүргэнэ.

МВД-гэй хүдэлмэрилэгшэ [...] Русинова 7 үдэр соо 18 [...] үдэр олоо. Тэрэ хадаа эндэ [...] лаха болзороо 5 хоногоор ут[...] хүдэлмэрилһэн байна. Нүхэд [...] ронина, Трунева, Ручникова, [...] торова, Михайлова, Глаз[...] Вяткина болон бусад нүхэр [...] новаһза дутуугүйгөөр хүдэ[...] рилнэ.

Гадна, полевой хүдэлмэрид[...] һалалсахатайгаа хамта, колх[...] гуудай дунда ниитэ-полити[...] хүдэлмэри үнгэргэлгэдэнь кол[...] зой партийна эхин организ[...] тэдэнэрэй зариманиинь туһал[...]

Д. Зуба[...]

Үндэр бүтээсэ туйл[...]

Доодо-Худанай сомоной Во[...] шиловай нэрэмжэтэ колхозой [...] ряа хуряалга дээрэ хүдэлмэр[...] ябаһан Хэжэнгын МТС-эй ком[...] нернууд А. Валиев ба Гомбо Ц[...] бикжапов гэгшэд бүтээсэ ех[...] гээр хүдэлмэрилхэ уялга аб[...] энээнээ бодотоор бэелүүлжэ [...] на. Нүхэр Валиев «Сталинец[...] гэжэ комбайнаар үдэр соо 10 [...] тар таряа хадаха нормотой [...] 16—18 гектар хүрэтэр хадана, [...] рим үдэрнүүдтэ 22 гектар х[...] нэ. Комбайнер Валиев хүдэ[...] риин 11 үдэр соо 180 гектар т[...] һайн шанартайгаар хуряаба.

Тэрэшэлэн комбайнер Го[...] Цыбикжапов «Коммунар» [...] байнаар үдэр бүри 12—13 гект[...] зарим үдэрнүүдтэ 19 гектар х[...] тэр хуряана. Хүдэлмэриин 10 [...] соо нүхэр Цыбикжапов 134 га[...] таряа хуряагаа.

Д. Доржиев, Доодо-Худ[...] сомоной Ворошил[...] нэрэмжэтэ колхозой парт[...] организациин секр[...]

СЭЛЭНГЫНХИДЭЙ АМЖАЛТА

★

А. БАШИНОВ, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой секретарь

★ ★

Бурят-Монголой хүдөө ажахые хүгжөөхын ба ажалшадай материальна тэниглэн байдалые улам һайжаруулхын түлөө партиин Центральна Комитет, советскэ правительство болон нүхэр Сталин угаа ехэ анхарал хандуулна. Парти ба правительствын энэ ехэ анхарал оролдолгодонь Сэлэнгын аймагай колхознигууд ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд таряа тушаалга дээрээ өөһэдынгөө бодото хэрэгүүдээр харюусана.

Газартаряалангай культурые үргэлжэдэнь хүгжөөһэнэй ба социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд 1951 ондо колхозуудайнгаа полинууд дээрэ урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй һайн ургаса ургуулаа. Хуряалга—сезонно хэрэг мүн. Саг соонь хуряагаа һаа—шүүхэш, хуряалгые хожомдуулаа һаа — алдахаш, таряа тушаалгые таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ ябуулха гэһэн нүхэр Сталинай заабарине һанажа, аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд тарягаа һайн шанартайгаар, саг соонь хуряаха, гүрэнэйнгөө урдахи түрүүшынгээ уялга—таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилго урдаа табиһан байна.

Колхозно таряашад тушаа парти ба правительствын анхарал оролдолгодонь харюусахын түлөө аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй тон ехэ хүсэл зориг ба патриотизм эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга доро гар табилгын кампани СССР дотор үнгэргэхэ тухай эб найрамдал хамгаалгын Советскэ Комитедэй шиидхэбэритэй, ургаса хуряалга ба хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнтэй дашарамдуулан, тэдэнэй политическэ үндэр эдэбхи ба үйлэдбэриин дэбжэлтэ хадаа гүрэндэ таряа тушаалгын түсэбые болзорһоонь урид, урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй эртэ дүүргэхэ ябадал хангаа. Эдеэ хоолой культурануудые тушааха түсэб 189,9 процент дүүргэгдээд, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Гүрэндэ таряа тушааха түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ ябадал хангахын түлөө аймагай партийна ба советскэ организацинууд, бэлэдхэлэй органуудай ба МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тарянажалай ба тракторна бригадануудай бригадирнууд эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хээ. Партийна организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэрие полевой станууд ба тоогууд дээрэ ябуулна. Тэндэ газетэ ба журналнууд абаашагдадаг, «дайшалхы хуудаһанууд» саг үргэлжэ гаргагдадаг, показателиин досканууд бэшэгдэдэг, таряа хуряалгые һайн шанартайгаар үнгэргэхые ба таряа хуряалгын түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхые уряалһан лозунг уриануд хаа хаанагүй дэлгээгдэдэг байгаа.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай дунда түрүүлэгшэ нүхэр Очиров ба парторганизациин секретарь нүхэр Данзанов ниитэ-политическэ хүдэлмэри зүбөөр табижа, таряа сэбэрлэлгын ба бэлэдхэлэй пунктнуудта шэрэлгын хүдэлмэрие шадамараар эмхидхэһэн байна. Тиин тус колхоз таряа тушааха түсэбөө сентябриин нэгэндэ дүүргээд, сентябриин 5 болотор 400 үлүүтэй центнер эдеэ хоолой эрхим шанартай таряа түсэбһөө гадуур тушааһан байна. Энэ колхозой гэшүүд Эхэ оронойнгоо урдахи өөһэдынгөө уялгые гүнзэгыгөөр мэдэрэн хүдэлмэрилжэ, таряа тушаалгынгаа темпые үдэр бүри дээшэлүүлдэг байгаа. Жэшээнь, августын 25-да тус колхоз таряа тушаалгынгаа түсэбые 10 процент, августын 30-да—68.1 ба сентябриин 1-нэй үдэшэ 102 процент дүүргэһэн байха юм. Бригадир, коммунист-агитатор Петр Прокопьевой тарянажалай нэгэдэхи бригада, эдэбхитэй агитатор, ВКП(б)-гэй гэшүүн, бригадир Дашинима Чимитовэй хоёрдохи бригада эрхим һайнаар хүдэлмэрилөө. Группартоорг Нима Жанаевай хүтэлбэри доро тарянажалай хоёрдохи бригадада 9 коммунистнууд хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Жанаев таряа хуряалга дээрэ ба тоогуудта хүдэлмэрилжэ байһан колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэрие толгойллог, тэрээнлэ өөрөө эдэбхитэйгээр хабаадажа. Газетэ уншалгануудые, хөөрэлдөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэдэг байна. Мүн энэ бригадада комсомольско организациин секретарь Василий Раднаев түрүүтэй 15 комсомолецууд хүдэлмэрилнэ. Коммунистнууд бүхы хүдэлмэридэ түрүү үүргэ дүүргэнэ. ВКП(б)-гэй гэшүүн Даба Халзанов механизированнэ сушилкын һаадгүй хүдэлмэри хангана. Таряа сэбэрлэлгэ дээрэ колхозник Данзан Гомбоев, комбайнуудһаа таряа шэрэлгэ дээрэ Пурба Иванов, Галсан Дашиев болон бусад эршэмтэй шангаар хүдэлмэрилжэ байна.

Тамчын сельсоведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыденов, парторганизациинь секретарь нүхэр Бадмацыренов) колхознигууд гүрэнэйнгөө урдахи өөһэдынгөө түрүүшын уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр ба эмхитэй һайнаар дүүргээ. Энэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые 102 процент дүүргэһэн тухайгаа сентябриин 2-то рапортовалаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой иимэ амжалта туйлаха хэрэгтэнь республикын суута комбайнер Михаил Иванович Ковалевский ехэхэн үүргэ дүүргээ. Нүхэр Ковалевский самоходно комбайнаар таряа түргэнөөр ба һайн шанартайгаар хуряажа, гүрэндэ таряа тушаалгые таһалдалгүй ябуулха арга боломжо колхоздо олгоо. Тус комбайнер сезон соогоо 180 гектар хуряаха түсэбтэй аад, энэ колхоздо 400 гектар таряа хуряагаад, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ гараһан байха юм. Нүхэр Ковалевский 866 килограмм горючи арбилһан ба үдэр бүри 16 гектар, зарим үдэрнүүдтэ 25 гектар хүрэтэр хуряана.

Гүрэндэ таряа тушаалгаяа Сталинай нэрэмжэтэ томодхоглоһон колхозой колхознигууд тэрэшэлэн эршэмтэйгээр дүүргээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ колхоз таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 13-да 100.2 процент дүүргээ. Гүрэнэй складта 2000 шахуу центнер эдеэ хоолой үнэтэ культура—шэниисэ тушаагаа. Энэ колхозой тоогууд дээрэ таряа сэбэрлэлгэ ба хатаалгын хүдэлмэри үдэр һүнигүй эршэмтэйгээр ябуулагдана. Забһарлалгын үедэ агитаторнууд Цыренов, Жекаев, Раднаев ба бусад колхознигуудай дунда газетэ уншадаг, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, манай орон дотор ба хилын саана боложо байһан событинууд тушаа үдэр бүри колхознигуудта хөөрэжэ үгэдэг юм. Хаа хаанагүй полевой станууд ба тогууд дээрэ харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар эмхидхэгдэнхэй. «Гүрэндөө таряа ехээр үгэе!», «Тарян—Эхэ оронойемнай баялиг» гэһэн ба бусад уряа лозунгнууд хаа хаанагүй дэлгээтэй. Мүнөө Сталинай нэрэмжэтэ колхоз МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлһөөр.

Маленковой, Ворошиловай, Кагановичын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» ба бусад колхозуудай колхознигууд мүн лэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаа.

Колхозуудай таряа хуряалга, сэбэрлэлгэ ба хатаалгада манай һургуулинуудай һурагшад болон багшанар нилээд ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Жэшээнь, нүхэр Б. Шагдыров директортэй Загастайн дунда һургуулиин 30—35 һурагшад багшанартаяа хамта занятиингаа һүүлээр үдэр бүри Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ток дээрэ хүдэлмэрилдэг байгаа. Багшанарай дундаһаа комсомолецууд Петухов ба Очиров, үнинэй багша нүхэр Будаев болон бусад, һурагшадай дундаһаа 9-дэхи классай һурагша комсомолец Найданов, 3-дахи классай һурагша Бальжинимаев болон бусад таряа хуряалга, сэбэрлэлгын хүдэлмэридэ илангаяа эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан [...] на.

Манай колхознигууд [...] колхозуудые шефтээ абаһан Ул[...] Удэ городой организацинуудта [...] ехэ баяр хүргэнэ. Жэшээнь, Ул[...] Удэ городой Зеленхозой хүд[...] рилэгшэд А. Бурлакова, О. [...] дышева болон бусад таряа сэ[...] лэлгэ, хатаалга дээрэ хүдэлмэр[...] зуураа үдэр бүриингөө даабар[...] хододоо 110—115 процент дү[...] дэг байгаа.

Таряа тушаалгые болзорһоо[...] урид дүүргэһэн ябадал таряа [...] рэгшэдэй һайн хүдэлмэриһөө [...] лээд дүлдыдаа. Таряа шэрэлгэ [...] рэ хүдэлмэрилжэ байһан шоф[...] нууд өөһэдынгөө хүндэтэ зорил[...] нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ [...] жэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мале[...] вой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэ[...] рилдэг шофёрнууд В. Бурду[...] ский, И. Тимофеев, Кагановича[...] нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэри[...] шофёр Банников, Тамчын сомо[...] дэй Молотовой нэрэмжэтэ кол[...] до хүдэлмэрилдэг шофёр Се[...] Думнов ба бусад эрхим ажал[...] раа шалгарна.

Гүрэндэ таряа тушааха түсэ[...] бүхы аймагаараа болзорһоонь у[...] дүүргэһэмнай ехэ хэрэг гээшэ [...] гэбэшье, бидэнэр түйлаһана[...] һанавагаа ямаржаха ёһогүйбди[...] ряа хуряалга, намарай пар [...] лилга ба тэжээл бэлэдхэлэй [...] пые улам шангадхаха ёһото[...] Энэ талаар бидэнэр тон ехэ ду[...] далтай байнабди, таряа хуря[...] унжагайруулагдана, тарян [...] гээлтэдэ оруулагдана, намара[...] хахалалгын график дүүргэгдэн[...] тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэр[...] һуладхаабди. Тиимэһээ бүхы [...] шадалаа эдэ дутагдалнуудые ус[...] халгада шэглүүлхэ зорилготой[...]

Гүрэндэ харша ...актикые болюулха

...орон догор социалисти- ...ри нангин ба ойроо хүр- ...юм, тэрээниие али болохо ...ралһаа хамгаалха гээшэ ...гражданин бүхэнэй уялга ...рэнэй ба ниитын зөөриин ...тэн байхын тула хүдэл- ...колхозник, албахаагша, ...бүхэн оролдоно. 1948 ...ралиин 10-да ССР Союо- ...истрнүүдэй Совет болбол ...тическэ зөөри хамгаалхэ ...йжаруулгада зорюулһан ...гаргаһан байгаа. Энэ тог- ...ёоор, энгэй нюурнуудһаа ...нуудые, материалнуудые ...сад үнэтэ зөөри хогшолые ...ба ниитын организацинуу- ...зургаанууд ба предприя- ...худалдан абаха ябадал ...ногдоһон байна.

...хамта, энэ тогтоолой ...эбдэжэ, республикын за- ...хозуудай хүтэлбэрилэгшэд ...ба түрхихэ материалнуу- ...асной частьнууд болон бу- ...рэлгэнүүдые энгэй нюур- ...худалдан абажа, тон ехэ ...гашалдаг, тэрээнээ эл- ...искануудаар гү, али үнэм- ...ямаршье документгүйгөөр, ...лэ акт бэшэлгээр дүүргэ- ...юм. Жэшээнь, Заиграйн ...Старо-Брянска сельсове- ...нэй нэрэмжэтэ колхозой ...шэ Лазарев байгша оной ...соо үмсэ нюурнуудһаа ...гөөр 2890 килограмм ...килограммынь 4 түхэри- ...автомашинын запасной ...дые 4860 түхэригөөр ху- ...абаһан байгаа. Лазарев ...энэ мүнгэ гаргашалгын ...документ колхозойнгоо ...идэ оруулаагүй, «таниг- ...гражданинуудһаа горючи ...частьнууд абтаа» гэһэн шо- ...ба колхозой правлениин 2 ...й гар табилгатай акт зо- ...дүүргэһэн байха юм.

...лэн Байкало-Кударын ай- ...Корсаковска сельсоведэй ...овай нэрэмжэтэ колхозой ...шэ 1950 ондо 4864 түхэ- ...аин, 378 түхэригэй автол, ...ригэй запасной частьнуу- ...эдэ 1951 оной үнгэрөөшэ ...дай турша соо 3850 түхэри- ...ин, 1781 түхэригэй запасной ...дые худалдажа абаһан ...Мүн Кударын аймагай ...улаг» колхозой түрүүлэг- ...енов 1950 ондо 12487 тү- ...горючи хуули бусаар ху- ...абаа. Байкало-Кударын ...Маленковой, Ленинэй, ...18 партсъездын нэрэмжэ- ...ет байкальцев», «Красный ...колхозууд зөөри хогшол ...бусаар худалдан абалгада ...эриг мүнгэ гаргашалга. ...аймагай Калининай, Бо- ...ай нэрэмжэтэ, «Путь со- ...» колхозууд мүн энэ ...6284 түхэриг гаргашалһан ...ом. 1950-51 онуудай турша ...ударын аймагай 8 кол- ...20400 түхэригэй 7730 ки- ...горючи ба түрхихэ мате- ...15488 түхэригэй запасной ...дые худалдан абаһан бай- ...ингын аймагай «Манай ...1-е Мая». «Заветы Ильи- ...3 колхозууд 1950 оной ба ...оной үнгэрэгшэ һарануу- ...ша соо эдлэл хогшол хуули ...худалдан абалгада колхо- ...31722 түхэриг мүнгэн зөө- ...ашалһан, Хориин аймагай ...ай нэрэмжэтэ, Дээдэ Кур- ...советэй Карл Марксын ...тэ ба «Красный партизан» ...уд 1951 оной үнгэрөөшэ үе ...8 түхэригэй мүнгэн зөөри ...лһан байха юм. Колхо- ...зөөриие хуули бусаар гар- ...н ябалал Заиграйн, Му- ...эрэй, Прибайкальска, Ку- ...ай болон бусад аймагуудай ...удта үзэгдэһэн байна.

...горючи, түрхихэ мате- ...запасной частьнууд болон ...зөөри колхозуудай хуули ...худалдан абадаг ябадал ...гүрэнэй организацинууд ба ...тинуудһаа хулгайлагда- ...зөөриие колхозуудта худал- ...га боломжо гэмтэ нюур- ...олгоно гээшэ. Тиихэдэ эл- ...худалдан абаха хэбэр- тэйгээр колхозойнгоо зөөриие үбэршэлхэ, үрихэ ба хүдөө ажахын артелиин Устав болон финансова жаяг заршам эбдэхэ арга боломжо колхозуудай зарим хүтэлбэрилэгшэдтэ олгоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1948 оной февралиин 10-най тогтоолые бүдүүлигээр эбдэхэ ябадал хадаа тэрээнэй дүүргэлтын хойноһоо хиналта шалгалта финансова органуудай табяагүй дээрэһээ, «Колхозуудта финансые ба тоо бүридхэлые гуримшуулха тухай» СССР-эй СНК-гэй 1935 оной мартын 23-най тогтоолые республикын хүдөө ажахын Министерствын нютагуудтахи органуудай дүүргээгүй дээрэһээ гараһан байна.

СССР-эй СНК-гэй энэ тогтоолой ёһоор районуудтахи хүдөө ажахын таһагуудые даагшад «колхозуудта финансын ба тоо бүридхэлэй байдалые жэл соогоо хоёрһоо үсөөн бэшэ, тиихэдэ колхозуудай финансова бүхы байдалые жэлдээ нэгэ дахин онсолон шалгаха... колхозуудай финансово-ажахын ябуулгые шалгаха гурим ба арганууд тухай колхозуудай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэртэй хахад жэл соогоо нэгэнһээ үсөөн бэшэ инструктивна зүблөө үнгэргэхэ» гэжэ уялгалагдаһан байгаа.

Гэхэтэй хамта, энэ тогтоол манай республикын зарим аймагуудта хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Жэшээнь, 1950—1951 онуудай турша соо Мухаршэбэрэй аймагай хүдөө ажахын таһаг нэгэшье колхоздо шалгалта хээгүй, юрын багахан шалгалтануудые 10 колхозуудта хэһэн байха юм. Хориин ба бусадшье хэдэн аймагуудта иимэ байдал үзэгдэнэ. Аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай зүгһөө инструктивна хүдэлмэриин хэгдэдэггүй дээрэһээ колхозуудай шалгалтын комиссинууд хүдэлмэреэ оройдоо ябуулнагүй гү, али тон һулаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын ба Мухаршэбэрэй аймагуудай хүдөө ажахын таһагууд 1950 — 1951 онуудай турша соо колхозуудай шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэнэрэй нэгэшье зүблөө хээгүй, тиихэдэ Хориин аймагта жэл хахадай турша соо оройдоо нэгэ зүблөөн үнгэргэгдэһэн байха юм.

Колхозойнгоо зөөриие үриһэн ба үбэршэлһэнэйнь түлөө Заиграйн аймагай «Шэнэ зам» колхозой түрүүлэгшэ байһан Жамсо Насатуевые БМАССР-эй прокуратурын органууд хуулиин харюусалгада хабаадуулаа. Насатуев хадаа колхозойнгоо 34268 түхэриг мүнгэн зөөри үриһэн, тэрэ тоодо горючи, тоһодохо материал ба запасной частьнуудые хуули бусаар худалдан абалгада 10800 түхэриг мүнгэ үриһэн байгаа. Энэ үриһэн мүнгэниинь колхозой шофёр Дампиловай худал хуурмаг саарһанай ёһоор бэшэгдэн орхигдоһон байха юм. Кударын аймагай «Баян Булаг» колхозой түрүүлэгшэ байһан Тубденов ба энэ колхозой счетовод Аюшеев гэгшэд колхозойнгоо зөөри хулгайлжа, ондоо тээшэнь худалдаһанай түлөө сүүдтэ үгтөө. Тэрэшэлэн Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозой түрүүлэгшэ Михайлов ба Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ байһан Лазарев гэгшэд колхозойнгоо зөөри үриһэн ба үбэршэлһэнэй түлөө сүүдлэгдэхэнь.

«Баяшуул ба жүүлигүүд хадаа медалиин хоёр нюурынь гээшэ, эдэнэр капитализмын тэжээһэн хоёр гол разрядай паразидууд ба социализмын гол дайсад гээшэ, эдэ дайсадые бүхы зоной онсо тусгаар хиналта доро абаха ёһотой, социалистическэ обществын гуримууд ба хуулинуудые багаханааршье эбдээ һаань, тэдээниие усадхаха хэрэгтэй» гэжэ агуухэ Ленин һургана.

В. И. Ленинэй энэ заабариие хододоо һанажа, гүрэнэй ба ниитын кассада жүүлигүүд болон зольбонууд мэтын этэгээдүүдэй шурган орохо замыень эрид хааха хэрэгтэй.

А. Хмелев, БМАССР-эй прокурор, юстициин ахалагша советник.

„Бурят-Монголой үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„Курумканда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха“

...гаршагтай статья манай ...толилогдоһон байгаа. ...соо Курумканай аймагай ...эмхи зургаанууд ажал- ...уда культурно-гэгээрэлэй ...ри һулаар ябуулна гэжэ ...эн юм.

...редакцида ВКП(б)-гэй ...айкомой секретарь ...Раднаевай мэдээсэһэнэй ...статья соо заагдаһан ба- ...булта дaa тодоржо, тэдэ ...нуудые усадхаха хэм- ...абтаа. ВКП(б)-гэй ...аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй, эрхим агитаторнуудай, колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организациин секретарьнуудай зүблөө үнгэргөө. Зүблөөн дээрэ тус статья ба ниигэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Мүн ВКП(б)-гэй айком болбол таряа хуряалгын үедэ колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайнаар үнгэргэхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна.

Эб найрамдалай стахановска вахта

☆

Дайе сараха хүсэн бии

Советскэ хүнүүдтэ, бүхы дэлхэйн ажалшадта дайн огто хэрэггүй. Бидэнэр өөһэдынгөө бүхы хүсэ ба шадабариие эб найрамдалай хэрэгтэ, өөрынгөө Эхэ орон дотор коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ зорюулнабди.

США, Англи, Франци болон бусад агрессивнэ гүрэнүүдэй империалистнуудай эбдалгада шанга сохилто хэжэ, дайе сараха хүсэн бүхы оронуудта ургажа байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференциин делегадаар һунгажа, манай коллектив намда ехэхэн найдабари үзүүлһэн байна. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табилгаар дайнда эсэргүү тэмсэлээ хизаарлахагүйб. Тус Хандалгада гар табилгые үнгэргэхэ комиссинуудта бүхы хүсөөрөө туһалхаб гэжэ мэдүүлнэб.

Эб найрамдалай түлөө стахановска ажалаараа тэмсэхэб, дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү хатуу сохилто эмхидхэлсэхэб. Хэрбээ мүнөө үдэрэйнгөө нормые 190—200 процент хүрэтэр дүүргэдэг байгаа һаа, саашадаа бүри үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилжэ, Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойе 3 жэлэйнгээ программа дүүргэн угтахаб гэһэн уялга абанаб.

Хүдэлмэридөө голодһо гаргахагүйб. Хэлэһэн үгэдөө заатагүй хүрэхэ хүсэн, зориг намда халима дүүрэн бии.

В. Олзоев, ПВЗ-гэй шэрэмшудхалгын цехын обрубщик-стахановец.

Уялгаяа дүүргэнэ

Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ бултадаа орожо, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Уялга соогоо тэдэнэр модо бэлэдхэлэй ба шэрэлгын ерэхэ сезондо һайн бэлэдхэл хэхэ тухай онсо анхарал табиһан байгаа. Модошодой байха гэр байрануудые һайнаар заһабарилжа, шэнээр бариха гэһэн уялга абаад, тэрэнээ мүнөө дүүргүүтэ байна.

Механизмуудые заһабарилха хүдэлмэри хурдан темптэйгээр ябуулагдана. Клуб ба участогуудай уншалгын байшангай гэр байрануудай заһабариие энэ оной сентябрьда сүм дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн барилгашадай дунда хүсэтэйгөөр дэлгэрээ.

Д. Гыргенов.

☆ ☆

Баргажанай леспромхозой коллектив модо урадхуулха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Хамта дээрээ 100 мянган кубометр модон урадхуулагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) бригадир К. Л. Кичмарёв, халаанай мастернууд Карбушев ба Иванов гэгшэд модо һаллалгые шалгажа байна.

Д. Носовой фото.

ХАРА ХҮТЭЛДЭ

Эндэ жэрбэгэр үндэр нарһанууд, үндэрһөө үндэр шэнэһэн модонууд хэдэн зуун жэл соо дүлии балай һажажа һууһан юм.

Тиин, миил хоёр-гурбан жэлэй саада тээхи дүлии балай байдалые модошод ерэжэ һэргээгээ һэн. Эндэ һүхэһөө эхилээд, хүсэтэ трелёвочно машинанууд хүрэтэрөө хүдэлмэрилжэ эхилбэ...

Бүглүү харанхы байһан энэ ой соо электрическэ гэрэл хододоо ярна. Модо отололго, шэрэлгэ түхэреэн сүүдхэ соо таһалгаряагүйгөөр ябуулагдана. Отологдоһон модонууд тэрэ дары сорт-сортоороо илгагдан, коммунизмын асари ехэ барилгануудта абаашагдана. Хара Хүтэлэй эрхим шанартай модо ашааһан поезднууд мүн Советскэ Украина, Белорусси, Молдави худар эльгээгдэнэ.

Иимэ арюун һайхан зорилго дүүргэжэ байһанаа ойлгоһон эндэхи модошод эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Модошодой ажал түхэреэн сүүдхэ соо бурьялна. Энэ хадаа ехээр механизацилагдаһан Хандагатайн леспромхозой участогуудай нэгэн юм. Ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг стахановецууд эндэ үдэр бүри олошорно.

Үдэрэй халаанай хүдэлмэришэдэй обедэй забһарлалгын дүтэлжэ байхада, Шагдырханай булагай дэргэдэхи талмай дээрэ байдаг нэгэ мастерска участогта ерэбэбди. Тэндэ хүдэлмэриин халуун үе байба. Трелёвочно тракторнууд модо шэрэжэ ябана. «ПЭС—12—200» маркын хүсэтэ нүүдэл электростанци добуун дээрэхэнэ ажаллажа байба.

Электрохюрөөнүүдэй мотористнууд-стахановецууд Леонид Трусов, Константин Зубакин болон бусад хоёрзуутан болонхой. Электрын хүсөөр модо отолдог шамбай шанга эдэ хүбүүд имагтал үндэр бүтээсэтэйгөөр хүдэлмэрилжэ, эрхимүүдэй тоодо оронхой.

— Энэ электростанци манай участогай зүрхэн гээшэ. Энээниие манай электромеханик нүхэр Ставский һайнаар хүдэлгэнэ, — гэжэ мастер Дмитрий Дампилов хөөрэнэ.

Уданшьегүй обедэй забһарлалгын гудок соностобо. Ирагуу һайхан дуу дуулаһан абьянууд эндэшье, тэндэшье соностоно. Комсомольско эхин организациин секретарь нүхэр Хреновэй хүтэлбэрилдэг лебёдчигууд хонгёо шангаар дуулалдаһаар эдеэлхэеэ ерэбэ.

Забһарлалгын үедэ хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри хэхээр комсомолка Екатерина Савестьянова ерэжэ, Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй пленумэй резолюциие модошодто ехэ ойлгосотойгоор уншажа үгэнэ.

Хөөрэлдөөнэй һүүлээр тус участогай мастер нүхэр Дмитрий Дампилов эгээн түрүүлжэ үгэ абана:

—Бидэнэр, модошод бүхы советскэ арадтаяа хамта эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябанабди. Энээгээрээ манай хүнүүд омогорхоно. Эб найрамдал хамгаалхын түлөө бидэнэр бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ ёһотойбди. Стахановска ажалаараа гансал эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилжэ, гар табилгаяа батадхаха гээшэ советскэ патриот бүхэнэй уялга мүн,—гэхэдэнь нэрьемэ альгаташалга болоно.

Тус коллективэй гэшүүдэй дунда Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороогүй хүн байхагүй. Эршэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилдэг тус коллективэй гэшүүдэй социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлхэнь лабтай.

Д. Хилтухин.

☆

Түсэбһөө гадуур 1.213.000 түхэриг

Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ойе эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөн бүри үргэдэнэ. Энээнэй ашаар эд бараанай эрьесын август һарын түсэбые 103,6 процент дүүргэһэн байна.

Тиигэжэ, үнгэрэгшэ нэгэ һара соо 1.213 мянган түхэригэй эд бараа түсэбһөө гадуур арад зондо худалдаа. Иволгын, Заиграйн, Кабанскын аймпотребсоюзууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ аймагуудай худалдаа наймаанай организацинууд август һарынгаа түсэбые 109—110 процент дүүргээ.

Таряа ба үбһэ хуряалга дээрэ ябаһан колхознигуудай дунда нүүдэл наймаа үргэнөөр хэжэ, эдэ амжалтануудые туйлаһан байна. Жэшээнь, Кабанскын аймпотребсоюзай сельпонууд нүүдэл наймаа хэжэ, гансахан август һара соо 112.800 түхэригэй эд бараа худалдаһан байха юм.

Заиграйн аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд холын гүүртэнүүд болон бригадануудта хүдэлмэрилжэ байдаг колхознигуудта шухала хэрэгтэй эд бараа автомашинаар абаашажа, нүүдэл наймаа хэдэг болоо.

Д. Данилов.

Шулуутайн шпалозаводой коллективтэ

Шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэб Агуухэ Октябриин 34 жэлэй ой хүрэтэр дүүргэхэһээ гадна, түсэбһөө гадуур 50 мянган шпала хюрөөдэжэ, Эхэ орондоо бэлэг бариха гэһэн Октябриин урда тээхи мүрысөөнэйнгөө уялгые Шулуутайн шпалозаводойхид стахановска ажалаараа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Һүүлэй мэдээгээр шпала хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэб 72 процент хүргөө.

Сүүдхэ бүри 1200—1300 шпала эрхим һайн шанартайгаар хюрөөдэдэг Шабурска участогайхид мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус участогайхид механизмын хүсые дүүрэнээр ашаглажа, иимэ амжалта туйлана.

Д. Очиржапов.

Графигай ёһоор хүдэлмэрилнэ

Мысовая станциин единэ халаанай дежурна нүхэр Полухин эрхимээр хүдэлмэрилжэ, станцида ерэһэн лэ поездые нэгэшье минута һаатуулангүйгөөр, графигай ёһоор саашадань ябуулна. Энэ оной августын 16-да 16 поезд түргэн методээр саашань ябуулжа, 500 вагоно-час алмаһан байгаа.

Мүн ахалагша осмотрщигууд түргэн методээр хүдэлмэрилэн, поезднуудые түргөөр хаража үзөөд, заһабарилгын хэрэгтэй байгаа һаань, тэрэ дары заһабарилна.

Д. Обухов.

Модо урадхуулгые дүүргэхэ шиидхэхы үдэрнүүд

Социалистическэ Эхэ орон соомнай коммунизмын асари ехэ барилганууд амжалтатайгаар бодхоогдожо байна. Модо урадхуулгын Үдын бассейнэй коллективэй олон зуун гэшүүд энээгээр урмашан, 1951 оной модо урадхуулгын навигационно түсэбые нэгэшье кубометр модо гээнгүйгөөр, болзорһоонь урид дүүргэжэ, Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороһон уялгаяа дүүргэхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн, модо урадхуулгын Курбын, Худанай болон Дээдэ-Үдын участогуудай коллективүүд модо урадхуулха сезонно түсэбөө бүри августын эхеэр гэхэ гү, али болзорһоонь һара хахад урид дүүргэһэн байна. Курбын участогайхид 136 километр ута Курба голоор 170 гаран мянган кубометр модо урадхуулан, 1950 оной навигациинхида орходоо энэ хүдэлмэриие нэгэ һараар урид дүүргэжэ, Үдэ голоор саашадань урадхуулан, тэрэнээ эсэсэйнь пунктда асарһан байгаа.

Тэрэшэлэн модо урадхуулгын Дунда-Үдын участогайхид модо урадхуулха түсэбөө тогтоогдоһон графигһаань 20 үдэр урид дүүргээ. Сагай уларилай хэдышье муу байгаа һаа, модо урадхуулгын хүдэлмэри нёлондо жэлэйхитэй сасуулбал, энэ жэлдэ нилээд һайнаар ябуулагдажа байна.

Ажалай жаяг заршам шангадхагдаа, үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй хүнүүдэй тоо эрид үсөөрһэн байна.

Зүбөөр табигдаһан агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин хэды шэнээн хүсэтэй байһаниие манай зарим коммунистнууд ба агитаторнууд энээн дээрэһээ ойлгожо абаһан байха юм.

Модо урадхуулгын Курбын участогта коммунист нүхэр Спиридонов түрүүтэй 17 агитатор хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр модо урадхуулагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үдэр бүри үнгэргэнэ. Гансахан һүүлэй һара соо политическэ темэтэй хэдэн лекци уншагдаа. Кинокартина 7 дахин харуулагдаа. Мүн уранһайханай самодеятельностиин концерт табигдаа. Участогууд болон пикедүүдтэ хүдэлмэрилдэг модошод уранһайханай 50 ном, «Б. М. правда», «Б. М. үнэн» газетэнүүдые, «Агитаторай блокнот» ба бусад журналнуудые олоор захинхай.

Тэрээнһээ гадна, ханын газетэнүүд, «дайшалхы хуудаһанууд» оло дахин гаргагдажа, тэрээн дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй ябаса тухай хододоо бэшэгдэнэ. Тиихэдэ, радиоприёмнигтой, плакалуудтай ба элдэб наадануудтай нүүдэл улаан булан эмхидхэгдэһэн байна.

Бассейнэй участогуудта бүхы командна составай болон модошодой байлсалгатайгаар 15—20 минутын планёрко боложо, тэрээн дээрэ социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргагдадаг болоо. Модо урадхуулгын Курбын участогай партийна эхин организаци коммунистнууд болон комсомолецуудайнгаа хүсые пикедүүд ба бригадануудта зүбөөр хубаарилан табиһан байна. Мүнөө тус парторганизациин 7 коммунистнуудай 3-ниинь мастернуудаар, 3-ниинь бригадирнуудаар ажаллана.

Иигэжэ эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулһанайнгаа ашаар, тус участогайхид модо урадхуулгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ байна.

Үдэрэйнгөө нормые 170—200 процент хүрэтэр дүүргэдэг нүхэд Рябов, Агапитов, Калашников, Пахомов болон Цыбиков гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд «стахановска бригада» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртөө. Модо урадхуулгын Үдын конторын партийна организаци болбол модо урадхуулгын ябаса тухай партиин обкомой бюрогой тогтоолые бэелүүлхэ талаар эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулжа байна.

Эмхидхэлэй эдэ бүхы хүдэлмэри хэһэнэймнай эсэстэ үнгэрэгшэ август һара соо модо урадхуулагшадай дунда ажалай бүтээсэ 7 процентээр дээшэлһэн байна. Үдэрэйнгөө нормые дүүргэдэггүй бригада бүхы бассейн соо мүнөө байхагүй шахуу болоо. Хэрбээ июнь һара соо графигһаа 37 үдэрөөр гээгдэжэ ябаа һаа, мүнөө 7 үдэрөөр гээгдэжэ ябанабди. Бүхы участогуудай графигтаа орохо ябадалые туйлахын түлөө мүнөө тэмсэжэ байнабди.

Энэ оной сентябриин 5-най байдалаар модо уһанда табиха түсэб 102 процент, урадхуулха түсэб — 98,5 процент, үнгэрһэн жэлнүүдтэ уһан соо үлэшэһэн модонуудые урадхуулха түсэб 80 процент дүүргэгдээд байна.

Манай бассейнэй модошод Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ ороходоо ехэхэн хүндэтэй ба харюусалгатай уялгануудые абаһан байгаа. Модо урадхуулгын хүдэлмэриие болзорһоонь 5 үдэрөөр түрүүлэн дүүргэхэ, модо урадхуулха түсэбөө 102 процент дүүргэхэ, ажалай бүтээсые 10 процентээр дээшэлүүлхэ, 500 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арбилха уялга абаһан байнабди. Эдэ уялганууд мүнөө амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

Эдэ бүхы түрүүшын амжалтанууд бидэнэй һанаае заахашье амаруулха ёһогүй. Юуб гэхэдэ, зарим участогуудта, бригадануудта, дистанцинуудта болон пикедүүдтэ, илангаяа мелиоративно-барилгын отрядуудта ехэ дутуунууд бии. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ уһан соо үлэшэһэн ехэхэн хэмжээнэй модо урадхуулжа, арадай ажахыда үгэхэ түсэб илангаяа хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнтэй, мүн агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые Советскэ Союз дотор үнгэргэхэ ябадалтай дашарамдан, модошодой үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхинь бүри дээшэлбэ. Энээниие толгойлжо, зүб замаарнь хүтэлбэрилхэ гээшэ коммунистнууд ба комсомолецуудай арюун нангин уялга мүн.

Н. Дабаин, модо урадхуулгын Үдын конторын директорые политическэ талаарнь орлогшо.

Манай календарь

#販родой ехэ эрдэмтэ Б. С. Якоби

Түрэһэнһөөнь хойшо 150 жэлэй ойдо

Борис Семёнович Якоби 1801 оной сентябриин 21-дэ түрэһэн юм.

1835 ондо электромагнетизмые машинануудай хүдэлэлгэдэ тааруулан хэрэглэхэ тухай Б. С. Якобиин мемуар хэблэгдээ һэн. Энэнь электрическэ двигатель байгуулха талаар дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын, зүбөөр үндэһэлэгдэһэн зохёол байгаа. Баруунай эрдэмтэд ууралаар ябадаг машиные һажаалган, поршеньтой электромотор хэхэ гэжэ оролдодог һэн. Теэд, ородой эрдэмтэ Якоби хадаа энэ баримтануудые үндэһөөрнь буруушаан, ондоо арга боломжонуудые бэдэржэ олоһон байха юм. Тиин түхэреэн хүндытэй станинада хүдэлхэгүй электромагнидуудые бэхилэн, голдонь эрьелдэдэг барабан тодхожо, практическа хүдэлмэри хэжэ шадаха түрүүшын электрическэ двигатель бүтээгээ һэн. Тэрэнь далайн суднонуюдта табигдаһан байгаа.

Гадна Якоби болбол олон янзын телеграфна аппарадуудые байгуулаа. 1850 ондо үзэгөөр бэшэдэг телеграфна аппарат зохёогоо һэн.

Б. С. Якоби электрическэ ток хэрэглэн, металлнуудые үнгэлэн хушаха шэнэ аргануудые нээгээ юм. Энэнь электрохими ба электрометаллурги соо гол һуури эзэлбэ.

Ородой элитэ эрдэмтэ Б. С. Якоби болбол бүхы ами наһаяа Эхэ орондоо зорюулһан байна.

ХЭЖЭНГЫН ДУНДА ҺУРГУУЛИДА

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада зорюулагдаһан митинг Хэжэнгын дунда һургуулиин клубта һаяхан үнгэрэгдэбэ.

Аймагай гэгээрэлэй таһагай инспектор нүхэр Обунеев митинг нээхэ зуураа, табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхые эриһэн Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга айхабтар ехэ политическэ удхашанартай байна гэжэ хэлэбэ. Һүүлээрнь, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институт һаяхан дүүргээд ажаллажа байһан залуу багша нүхэр С. Дмитриев үгэ абажа, багшанар ба һурагшад энэ хандалгада харюу болгон, ажалайнгаа ба һуралсалайнгаа амжалтануудые улам дээшэлүүлхэ ёһотой, гар табилга үнгэргэхэ кампанида эдэбхитэйгээр хабаадалсаха уялгатай гэжэ тэмдэглэбэ. Удаань һурагшад Р. Башанова, У. Базарон гэгшэд үгэ хэлээ.

Ц-Д. Базарсадуев.

ҺУРАГШАД ТАРЯА ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ

Бичурын аймагай Мало-Куналейскэ дунда һургуулиин һурагшад ба пионернүүд хүршэ колхозойнгоо таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һаяхан Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ тэдэнэр колос суглуулаад, 130 кг. сэбэр орооһо тушааба. Тус һургуулиин багшанар, ахалагша класснуудай һурагшад орооһо сэбэрлэлгэдэ үдэр бүри хамһалсана, мүн овощь хуряалгада, силос бэлэдхэлгэдэ туһална.

Мүнөө һургуулиин багшанар уранһайханай концерт хүдөөгэй клубта харуулхаар бэлэдхэжэ байна.

Ф. Степанов.

КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ЭМХИ ЗУРГААНУУД ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭДХЭНЭ

Заиграйн аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд үбэлдэ муу бэшээр бэлэдхэнэ. Аймаг дотор 470 кубометр түлеэн эмхи зургаануудайнгаа дэргэдэ шэрэгдэнхэй.

Дээдэ-Тальцын (даагшань Сухоеева), Үнэгэтэйн (даагшань Филатов) хүдөөгэй клубууд, мүн Ацагадай (даагшань Жанаева), Илькиин (даагшань Цыбиков) уншалгын байшангууд болон бусад жэлэйнгээ түсэбтэ түлеэ хүсэд бэлэдхээд, гэр байраа дулаалжа, доторойнь түхеэрэлгые дүүргэхэ болоо.

Аймагай культурын байшан (директорынь В. Троценко) 150 кубометр түлишэ бэлэдхэнхэй. Энэ жэлдэ тус байшангай заһабарилгада 35 мянган түхэриг һомологдонхой.

Д. Дагбаев.

Фельетон

ҺЭШХЭЛГҮЙ ЭСЭГЭ

«Үһэ нюуртаа ургуулжа, үдэрэй гэрэлһээ далда ородог, һахал һамбай табижа, һарын туяаһаа хоргододог» гэжэ дүтэ тойрондоо алдаршажа ябаһан нэгэ хүнтэй һаяхан уулзашообди. Уулзажа уг гарбалыень мэдээд, хэдэг ажалтайнь хэдэн хоног соо танилсаад байхадаа абари зангыень арадай үзэмжэдэ табиха, үжэнги бури болошоһон бодолыень үнэн сэхэ хүнүүдтэ харуулха гэжэ шиидээбди.

Бидэнэрэй танил энэ хүн бэеэр элүүр, эрдэмээр дээгүүр юм. Энэ хүнһөө үдэртөө улаан архиин, һүниндөө һүнэй арзын үнэр танар хангалтажа ябадаг. Эгээл иимэһээнь зарим нэгэ таниха хүнүүдынь «Гомбо домботоёо ябана», «Раднаев архитаяа нүхэсөө» гэхэ мэтээр шоглон, шоо үзэн хөөрэлдэдэг. Эдэ үгэнүүдээр энэ хүнэй портредые бэшэжэ дүүргээд, ажал хэрэгыень тобшохоноор харуулая.

Раднаев Гомбо мүнөө Зэдын аймагта байдаг. Хэдэн жэлэй урда тээ Улан-Удэдэ, дулаан гэртэй, дуралдаг нүхэртэеэ, гурбан үхибүүдтэеэ ажаһууһан юм. Теэд нэгэтэ Раднаев «баяртайшье», «уулзатараашье» гэжэ хэлэнгүйгөөр гэрһээ гаража ошоо һэн. Уданшьегүй Петропавловка тосхондо ехэ гэгшын түрэ хэжэ, Сарра гэгшэтэй һаналаа ниилэн, байдал һуудалаа нэгэдэжэ, шэнэ гуламтатай, шэрдэг зузаантай болобо ха. Улан-Удэдэ үлэһэн Дарья Даниловна һамгатаниинь Вова, Валерик гэжэ хүбүүдтэеэ хүндөөр үбшэлөө юм. Тэдэнэр мүнөөшье аргаламжада байһаар.

Иимэ хүшэр байдалда ороһон үхибүүдээ, анханайнгаа инаг нүхэрые Гомбо Раднаев мүнөө зүүдэндээшье харадаггүй. Эгээл тиимэһээнь тэдхэмжэ, туһаламжа тэрээнэй һайн дураараа үгэхые хүлеэһэнэй хэрэггүй гээд, Дарья Даниловна алимент нэхэһэн байгаа. Раднаев энээн тушаа эрид ондоо һаналтай байһан туладаа, өөрынгөө ожорһотой жаахан болдог дээрэ гараад, хайшаа зугадаха харгыгаа һарабшалан хаража, хара бодолдоо тон таарама шиидхэбэри абаа юм. Тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, Раднаев гол хүдэлмэриингөө һарын салингай хахад хубииень нюужархидаг болоо. Эндэ тэндэһээ элдэб аргаар олоһон олзонь баһал бүтүү нюусаар архи болоод, хурганай забһараар гоожошодог байба. Энэ мэтээр һүүлэй 2—3 жэл соо 3 мянгаад түхэриг мүнгэн Дарья Даниловнада үгтөөгүй.

Гомбо Раднаев горьтойхон тушаалнуудые (аймагай ахалагша ветврачын ба хэдэн олон ветеринарнуудай тушаалнуудые) нэгэн доро эзэлэн, гүрэнэй мүнгые бардамаар үрижэ байбашье, үбшэндэ нэрбэгдээд байһан үхибүүдтээ туһалха һэшхэлгүй байшоо.

Зэдын аймагай зохихо организацинууд хэмжээ абаха зэргэтэй.

Б. Жарантай,
Д. Гунзынов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 18. (ТАСС). Фронтын бүхы участогууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановска армиин сэрэгүүдэй добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Фронтын зүүн участок дээрэ Иньчже ба Янгу городуудай хойгуур Арадай армиин хамгаалалтын хилэнүүдые сүмэлэн гарахые һэдэһэн американска 2-дохи ба 7-дохи дивизинүүд, лисынмановска 5-дахи дивизи ехэ гээлтэ хоролтодо оробо. Вонсанай райондо дайсанай нэгэ эсминец шэнгээгдээ.

Сентябриин 18-да зенитнэ артиллери ба самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 12 самолёт унагаагаа.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 19. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэһэнэй ёһоор, корейскэ Арадай армиин частьнууд Хитадай арадай һайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэрэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулна. Зүүн эрье дээрэ дайлалдажа байгаа Арадай армиин частьнууд Арадай армиин хамгаалалтын лини сүмэлэн гарахые һэдэһэн лисынмановска 7-дохи дивизиин ба американска 2-дохи дивизиин шэрүүн шанга 10 гаран добтолгонуудые гэдэргэнь сохёо.

Сентябриин 19-дэ Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 6 самолёт унагаагаа.

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ШАНХАЙ, сентябриин 16. (ТАСС). Урда Вьетнамда дайлалдажа байгаа Арадай армиин частьнууд августын түрүүшын хахадта дайсанай бэхижүүлэгдэһэн 8 пунктнуудай гарнизонуудые бута сохиһон ба десантна 6 судно шэнгээһэн байна гэжэ вьетнамска информационно агентство дамжуулна. Нга—Соудахи дайсанай бэхижүүлэгдэһэн пунктые бута сохихо операци эгээн ехэ операци байгаа. Тус гарнизон гурбан форт, 2 казарма, һомо хэрэгсэлэй склад ба харуулай 9 башнитай байгаа.

Хуанхэ мүрэн дээрэхи барилга

ПЕКИН, сентябриин 18. (ТАСС). Синьхуа агентство Хуанхэ мүрэн дээрэ Хитадай арадай правительствын хэжэ байгаа асари ехэ барилгын хүдэлмэринүүд тухай мэдээсэнэ. 1951 оной түсэбөөр барилгын хүдэлмэринүүд хэдэн неделиин урда тээ дүүргэгдэһэн байна. Мүнөө 1952 оной түсэбэй тоодо оруулан хүдэлмэри хэгдэнэ. Гараха һарада мүрэнэй дунда урадхалда хүдэлмэри үргэн фронтоор хэгдэжэ эхилхэнь. Энэ райондо 300 миллион кубометр шорой малтагдаха юм. Энэ хадаа 1951 ондо хэгдэһэн хүдэлмэриин хэмжээе 50 гаран процентээр үлүүлнэ. Мүрэнэй энэ участок дээрэ водохранилищиин барилга эхилхэ байна. Техническэ олон тоото бригаданууд барилгын районой ехэнхи хубидань шэнжэлгэ ба съемко хэжэ дүүргэбэ. Ороной заха хизаар бүриһөө үдэр бүри ехэ материалнууд эндэ асарагдана.

Барилгын түрүүшын ээлжээнэй хүдэлмэринүүд үнгэрһэн жэлэй ноябрьда эхилээд, энэ оной июльдэ дүүрэбэ. Тэрэнэй ашаар арадай ажахыда угаа ехэ туһаламжа үзүүлэгдэв. Хүдэлмэриин мүнөөнэй шата дээрэ, үерэй аюул багадхаха ба эсэслэн үгы хэхэһээ гадна, уһалалгын үргэн системэ байгуулха, тиин энэ районой таряашадта бэлн ажаһуудал хангаха зорилго табигдаад байна.

Эб найрамдалай Пактын түлөө!

ПАРИЖ, сентябриин 18. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Од департаментын 47.457 хүн сентябриин 18 хүрэтэр гар табяа. Һүүлэй хоёр һарын турша дотор энэ департаментын 28 мянган хүн Хандалгада гар табиһан байна.

Гренобль городто (Изер департамент) 93-дахи горноартиллерийскэ полкын 115 солдадууд Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табяа.

КОПЕНГАГЕН. Эб найрамдалай тала баригшадай Датска комитедэй мэдээсэһэнэй ёһоор, агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Дани дотор сентябриин 16 хүрэтэр 118.557 хүн гар табиһан байна.

Гар табилга үргэлжэлһөөр.

ВЕНА. Эб найрамдалай тала баригшадай Австрийска Соведэй мэдээсэһэнэй ёһоор, агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Венадэ сентябриин 15 хүрэтэр 430.019 хүн гараа табиба.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампани Болгарида дүүрэбэ

СОФИЯ, сентябриин 17. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха болгарска национальна комитедэй мэдээсэһэнэй ёһоор, агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха бүгэдэ арадай кампани дүүрэбэ. Болгариин 5.714.153 гражданинууд Хандалгада гараа табяа.

Кипртэ эб найрамдалай һайндэр болоо

ЛОНДОН, сентябриин 15. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалха Кипрскэ комитедэй эмхидхэһэн эб найрамдалай һайндэр Педулас деревниһээ холо бэшэ газарта болоо гэжэ «Дейли Уоркер» газетын корреспондент Никозиһоо (Кипр) мэдээсэнэ.

180 гаран автобусууд эб найрамдалай тала баригша 4 мянган хүнүүдые аралай заха хизаар бүриһөө һайндэртэ асарба.

Ораторнуудай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр концерт боложо, тэрэнэй программада эб найрамдалай дуунууд ороо.

Корeядэхи американска сэрэгэй пленэйхид США-гэй правительствын гэмтэ аашануудые буруушаана

ПЕКИН, сентябриин 18. (ТАСС). Синьхуа агенствын корреспондент корейскэ фронтһоо иигэжэ дамжуулна:

Хойто Кореядэхи американска сэрэгэй пленэйхид даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдтэ хоротойгоор нүлөөлһэн американска аашанууд тушаа зэбүүрхэнэ, тэдэнэр улам ехээр сошордожо байна.

Фронт дээрэ тэмсэжэ байһан нүхэдтөө сэрэгэй пленэйхидэй эльгээһэн мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Хойто Кореядэ байһан сэрэгэй пленэйхидэй үмэнэһөө хэлэнэбди. Кэсондо мүнөө хэгдэжэ байгаа амгалан хэлсээнүүд тухай мэдээсэлнүүдые абаабди. Корейскэ дайе эбэй ёһоор шиидхэхэ гэжэ тон ехээр хүсэжэ байһыетнай мэдэнэбди. Плендэ абтаһан американска солдадууд энээниие тэрэшэлэн хүсэнэ. Бидэнэр, таанартал адли, фронт дээрэ ябаабди. Плендэ абтахынгаа урдахана заримамнай шархатаа. Бидэнэртэ тон урин һайнаар хандажа, медицинскэ туһаламжа үзүүлһэниинь ехэ гайхалтай байгаа. Бидэнэртэ тиимэ һайнаар хандаһанайнь түлөө Хитадай арадай һайндуратанда ехэ баяртай байнабди. Дайсад бэшэ, харин манай ханинар гэжэ тэдэниие тоолонобди. Энэ дайн бидэнэртэ нэгэшье һайн юумэ үгэнэгүй, харин дай хүсэһэн үсөөн бүлэг хүнүүд лэ Холбоото Штадуудта байгаад, ашаг олзо оложо байна. Манда огто хэрэггүй дайнда бидэнэр яагаад тэмсэхэ болообибди?

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэжэ, бултадаа гэртээ бусахые ба амгалан ажаһуухые бидэнэр бүгэдөөрөө найданабди, гуйнабди.

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдэй үргэлжэлжэ байһан Кэсониие американска самоледуууд бомбодожо байна. Энэ хадаа американска талын үнэн сэдьхэлтэй бэшэ байһан тухай бидэнэртэ хэлэкэ. Олон тоото бага инцидентнүүд боложо, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые һаатуулна. Эблэрэлгэ түйлаха ябадалай һаатаһан ушарһаа фронт дээрэ олон хүн үхэнэ.

Генерал Нам Ирэй гурбан пункттай дурадхалнууд тон зүб байна. Эдэ дурадхалнуудые арсаха ямаршье үндэһэ манайда байхагүй.

Өөрынгөө һаналые таанарай хэлэхэ байһанда ехээр найданабди, Кореядэхи дай зогсоохын, танай гэртээ бусахын, мүн манай гэртээ бусахын ба амгалан хамтадаа ажаһуухын тулада, бүхы шадалаараа оролдохо байхат гэжэ найданабди.

Энэ мэдүүлгэдэ **Вильям Кэмден, Лахман Боуэрс, Ричард Моррисон** ба сэрэгэй 300 бусад пленэйхид гар табяа.

Американска сэрэгшэдэй хорото шэнэ акт

ПРАГА, сентябриин 15. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнгөөр ба буу зэбсэгээр хангагдаһан бүлэг террористнууд Хеб городһоо Аш городто (Баруун Чехи) ошожо ябаһан курьерскэ поездын пассажирнуудые хулгайлһан байна. Эдэ террористнуудые американска агент хүтэлбэрилөө.

Террористнууд хадаа чехословацка гүрэнэй хилэ дабуулан поездые абаашаха ябадалда һаад хэхэгүй гэжэ поездын албанай персоналые ба пассажирнуудые буугаар айлган баалаһан байна. Зельб гэжэ баруун германска погранична станци дээрэ американска солдадуудай бүрин зэбсэглэгдэһэн отряд тус поездые хүлеэжэ байба. Тэдэ солдадууд составые хүреэлһэн ба пулемёдоор буудахабди гэжэ пассажирнуудые айлгаһан байна. Тэдэ гражданинуудай дунда олон хүгшэд, эхэнэрнүүд ба үхибүүд байгаа, тэдэниие хоёр сүүдхэ соо вагонуудһаа гаргаагүй. Элдэбээр хашажа, айлгажа байгаад, американска засагаархид Эхэ оронһоо арсахыень чехословацка гражданинуудые баалаба. Гэбэшье, американска засагаархид энээниие түйлажа шадаагүй. Тиин, Американска засагаархид Зельб гэжэ түмэрзамай станциһаа 120 километртэ байдаг концентрационно лагерьта чехословацка гражданинуудые оруулба. Эндэ чехословацка гражданинуудые доромжолжо үргэлжэлөө. Гэбэшье, Чехословацка республикын сүлөөдэ дуратай гражданинуудай омог зоригые хухалжа юушье шадаагүй. Чехословацка гражданинуудай хатуу бата хараа бодолтой байһан тула юуш хэжэ шадаагүй байһан американска сэрэгэй засагаархид тэдэниие Баруун Германиһаа полициин хиналта доро ябуулба.

Гражданинуудые хулгайлха ба курьерскэ поездые намнан абаашаха ябадал хадаа Чехословацка республикада эсэргүү американска сэрэгшэдэй саг үргэлжэ хэрэглэдэг методуудые харуулна гэжэ чехословацка телеграфна агентство заана.

Урда Кореядэхи „үхэлэй лагерьнууд"

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 17. (ТАСС). Американска интервентнүүд хадаа «зугадагшадай лагерьнууд» гэдэг хэдэн арбаад лагерьнуудые ООН-нэй туг доро байгуулжа, хэдэн миллион хүнүүдые хүсөөр хааһан байна. Бузар муухай байра байдалтай, медицинскэ ямаршье хангалгагүй ба саг үргэлжын үлэсхэлэнгэй урһагаар, үхэлэй эдэ лагерьнуудта халуун үбшэн эшэргэнэ, яра шарха, проказа үбшэнүүд ехээр дэлгэрэнхэй.

«Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ: «Сеулай дэргэдэхи лагерьта тиф ба халуун үбшэн боложо байна, лагерьта байһан хүнүүдэй 90 процентнь үлэсэнэ, Сеулай райондохи бусад 11 лагерьнуудта мүн лэ иимэ байдал үзэгдэнэ, лагерь бүхэндэ 19.000 кореецүүд байна».

АГЫН ҺОНИН

ЗАЛУУ БАГША

Агын бурят-монголой нальна округ дотор 39 ... шанар түрүүшынхеэ ... жэ эхилбэ. Эдэнэй олон... һургуулинуудые дүүргэ... байна.

ЗАЛУУШУУЛ ДЭЭ... ҺУРГУУЛИНУУДТА ...

Мүнөө жэлдэ 40 шаху... басагад округойнгоо ду... гуулинуудые дүүргэжэ га... дэнэр оронойнгоо олохон... дай дээдэ һургуулинууд... сахаяа ошобод.

Жэшээнь, Агын дунда... лиие дүүргэһэн М. Жиг... К. Бальжинимаев гэгшэд... ско гүрэнэй университет...

СУУТА КОМБАЙНЕР

Залуу комбайнер Мүнко... ранов нёдондо жэлдэ «К... комбайнаар 220 гектар... 442 гектар талмайн тар... һан юм.

Мүнөө нүхэр Лхасаран... хуряалгын түрүүшын үдэр... лэн нормоёо ходоодо... дүүргэжэ ябана.

УРЬҺАЛАМЖАА... ШҮҮБЭРИНҮҮД

Округой нөөсэлгын... СССР-эй арадай ажахы... бодхоохо ба хүгжөөхэ г... дахи урьһаламжын 1-дэх... да тудаһан 43 мянган т... шүүбэринүүдые түлэбэ.

Округой ажалшад жэл... һээ хойшо 280 мянган... шүүһэн байна.

Д. Д...
В. А...

Тобшо һонин

◆ **Радиоприемник** то... Ульдиргын сомоной Лен... рэмжэтэ колхозой (Ярув... вой станай улаан буланд... на» гэжэ радиоприёмник... добо.

◆ **Уужам һаруул** ст... **болобо.** Курумканай ай... союз нэгэ доро 200 гара... эдеэлэхэ столовын уужам... байшан барижа, аша... оруулба. Эндэ амаралтын... Тэндэнь амарагшадай ун... зетэ, журналнууд элбэг.

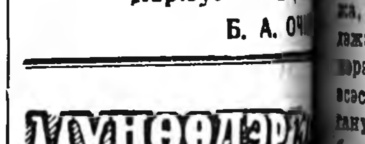
◆ **Научна темэтэй** ... Сталинай нэрэмжэтэ ... (Хэжэнгэ) дэргэдэхи эхи... лиин багша, комсомолец ... балов тус колхозой гэшүү... гэриин һүртэ үзэгдэлнүү... темээр лекци бурят-монго... дээрэ уншаба.

◆ **Театрын барилгада** ... **туһалалсана.** Оперо ба ... театрын барилгые түрг... зорилготойгоор, зоовет... нэгэдэхи курсын, педи... гурбадахи курсын ба хүдө... техникумэй студентнэр ... 16-най үдэр воскресник ... Тэдэнэр нэгэ үдэр соо ... дой траншей 72 метртэ ... театр доторхи шорой ... лэһэн ба бусад хүдэлм... хэһэн байна.

◆ **Нооһо тушааха түсэ...** гэбэ. «Зурганай зам» кол... жэнгэ) гүрэндэ нооһо т... түсэбые 130 процент ... 73457 түхэригэй олзо ору... «Улаан-таряашан» колх... тушаалгаяа 112 процент ... хэй.

◆ **2 үдэрэй семинар.** ... аймагай центр—Сосново-... хүдөөгэй клубууд ба биб... нүүдэй, аймсоведэй гүй... дэргэдэхи культурно-... таһагай хүдэлмэрилэгшэд... нар үнгэргэгдэбэ. Семин... баадагшад элдэб темэнү... цинүүд ба элидхэлнүүд... һон байна.

Харюусалгата ре...
Б. А. Оч...

«ПРОГРЕСС» кинотеатр... мэндэ, Москва» (14 часть) ... ска басаган» (16, 18, 20, 2... 30 минутада),

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — ... суглуулагдаһан программа» (1... та), «Жэгтэй гэрлэлгэ» (15, 1... часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного ... промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03686. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж...